

Kpt. Tadeusz Szarek

Areszt Śledczy w Krakowie Podgórzu

Programy readaptacji w Areszcie Śledczym w Krakowie Podgórzu

I. Program „Duet” — readaptacja społeczna skazanych uzależnionych od alkoholu poprzez pracę z młodzieżą niepełnosprawną

1. Idea programu

Polityka wobec niepełnosprawności jest wynikiem rozwoju, jaki nastąpił w minionych latach. Pod wieloma względami odzwierciedla warunki życia oraz politykę społeczno-ekonomiczną realizowaną w różnych okresach. W dziedzinie niepełnosprawności występuje jednak szereg specyficznych okoliczności wpływających na warunki życia osób niepełnosprawnych. Czynniki, które wpływały na izolację osób niepełnosprawnych w społeczeństwie i opóźniały ich rozwój są: zaniedbania, ignorancja, przesady i lęk. Polityka wobec osób niepełnosprawnych ewoluowała od elementarnej opieki w zakładach zamkniętych do edukacji i rehabilitacji. W inicjatywach na rzecz osób niepełnosprawnych podkreśla się prawo tych osób do tworzenia im tych samych szans, co pozostałym obywatelom oraz do równego udziału w udogodnieniach warunków życiowych i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym¹. W obecnej sytuacji społeczno-ekonomicznej naszego kraju, egzekwowanie praw do rozwoju osób niepełnosprawnych, mieszkających w instytucjach pomocy społecznej jest trudne. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest przede wszystkim niewystarczająca liczba pracowników zatrudnionych w placówkach pomocy społecznej. Program „Duet” zakłada, iż dodatkowymi pracownikami Domu Pomocy Społecznej są osoby pozbawione wolności, które zapewniają podopiecznym indywidualną opiekę.

¹ Por.: „Standardowe zasady wyrównywania szans osób niepełnosprawnych”, przyjęte podczas 48 sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w dn. 20 XII 1993 r. (rezolucja 48/96).

Polityka karna naszego państwa nadal jest ukierunkowana na izolację sprawców czynów przestępczych. Wśród wolnościowych środków karnych wymienia się głównie zwykłą probację, tj. nadzór kuratora sądowego. Jedną z przyczyn powrotności jednostki do przestępstwa jest brak pracy w warunkach wolnościowych. Obecną sytuację na rynku pracy cechują niewielkie możliwości zatrudnienia. Program „Duet” stwarza osadzonym warunki do zdobycia umiejętności w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, a w dalszej perspektywie także szansę otrzymania pracy w placówkach pomocy społecznej. Pobyt w więzieniu pozbawia jednostkę partnerstwa i współuczestnictwa w działaniu. Praca jest możliwością unikania wielu negatywnych reperkusji, jakie dla człowieka odbywającego karę pozbawienia wolności niesie więzienie. Praca skazanych z osobami niepełnosprawnymi sprzyja kształtowaniu w nich poczucia odpowiedzialności za drugą osobę, obowiązku oraz zrozumienia potrzeb innych osób, w szczególności niepełnosprawnych, a tym samym staje się początkiem procesu ponownej adaptacji osadzonych do społeczeństwa.

Realizacja programu „Duet” wpływa również na przełamanie izolacji i monotonii życia mieszkańców Domu Pomocy Społecznej, wobec których skazani pełnią rolę partnera i towarzysza w indywidualnej pracy.

Bardzo istotnym aspektem jest to, że do programu zaangażowano skazanych uzależnionych od alkoholu. Alkoholicy przebywający w więzieniu cechują się najczęściej poważnymi deficytami podstawowych umiejętności życiowych: komunikacji, nawiązywania i utrzymywania konstruktywnych relacji, podejmowania decyzji, systematyczności pracy, a przede wszystkim pełnienia podstawowych ról społecznych. Braki te wynikają najczęściej z wieloletniego nadużywania alkoholu. Podstawowym wymogiem decydującym o wzięciu udziału w programie jest dobrowolne odbycie terapii odwykowej przez skazanego uzależnionego od alkoholu. Jednak budowanie nowego stylu życia, opartego na pełnej abstynencji od alkoholu, nie może się kończyć na odbyciu pełnego cyklu terapii w oddziale odwykowym. Wychodzenie z uzależnienia jest procesem długofalowym, wymagającym dokonywania zmian we wszystkich obszarach życia.

Alkoholikom często brakuje wiary we własne możliwości, czują się pokrzywdzeni, trudno im zaakceptować to, że są uzależnieni od alkoholu, a jednak pomimo tego stać ich na godne, praworządne życie. W naszym przekonaniu bezpośredni kontakt z osobami niepełnosprawnymi może zmienić i zmienia wiele błędnych przekonań, nastawień i pomaga w ugruntowaniu motywacji do pracy nad sobą w kierunku społecznie pożądanym postaw.

2. Cele programu

Cele programu „Duet” są następujące:

- zwiększenie możliwości rozwoju osób niepełnosprawnych dzięki indywidualnej pracy osadzonych z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej,
- społeczna readaptacja osób odbywających karę pozbawienia wolności poprzez pracę z młodzieżą niepełnosprawną,
- wzbudzenie w skazanych woli współdziałania w kształtowaniu społecznie pożądaných postaw, a w szczególności poczucia odpowiedzialności i obowiązku,
- odbudowa pozytywnego systemu wartości, poczucia sensu i celu życia osób uzależnionych od alkoholu, poprzez doświadczenie pomagania i bycia potrzebnym,
- przełamywanie izolacji i monotonii życia podopiecznych Domu Pomocy i skazanych poprzez wzajemne kontakty,
- możliwość nabycia umiejętności w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, a w dalszej perspektywie także szansy na zatrudnienie w placówce pomocy społecznej,
- stworzenie w osobie więźnia partnera i towarzysza osób niepełnosprawnych,
- wytyczenie nowej drogi i nowatorskich możliwości pracy poprzez zaangażowanie w program pracowników jednostki penitencjarnej i Domu Pomocy Społecznej.

3. Beneficjenci

Ogromna feminizacja zawodu pedagoga rodzi silną potrzebę zatrudniania w placówkach, zamieszkiwanych przez osoby niepełnosprawne intelektualnie i ruchowo (szczególnie chłopców), mężczyzn, którzy mogą pełnić rolę partnera i towarzysza osób niepełnosprawnych. Stąd też beneficjentami programu „Duet” są:

a) mężczyźni — osadzeni w Areszcie Śledczym przy ul. Czarnieckiego 3 w Krakowie:

- zdiagnozowani przez psychologa,
- wyrażający chęć udziału w projekcie,
- wyselekcjonowani spośród skazanych uzależnionych od alkoholu,
- pierwszy raz karani,
- będący po ukończeniu pełnego cyklu terapii odwykowej;

- b) mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Krakowie przy ul. Łanowej 41b, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym i głębokim;
- c) zespół specjalistów w składzie:
 - psycholog zatrudniony w DPS przy ul. Łanowej 41b w Krakowie,
 - psycholog zatrudniony w Areszcie Śledczym przy ul. Czarnieckiego 3 w Krakowie,
 - pedagog zatrudniony w DPS przy ul. Łanowej 41b w Krakowie,
 - specjalista psychoterapii uzależnień zatrudniony w Areszcie Śledczym przy ul. Czarnieckiego 3 w Krakowie;
- d) kadra pracownicza DPS przy ul. Łanowej 41b w Krakowie bezpośrednio pracująca z niepełnosprawnymi mężczyznami, beneficjentami programu.

4. Miejsce realizacji i czas trwania programu

Osadzeni są dowożeni z Aresztu Śledczego w Krakowie Podgórzu przy ul. Czarnieckiego 3 do DPS na ul. Łanową 41b. Założenia programu są realizowane na terenie Domu Pomocy Społecznej od poniedziałku do piątku w godz. 7.00–15.00.

5. Metody realizacji programu

Osiągnięciu postawionych celów służą, następujące metody:

- a) spotkania z rodzicami i opiekunami prawnymi mieszkańców Domu Pomocy Społecznej, celem zaznajomienia ich z ideą projektu,
- b) szkolenia teoretyczne i praktyczne dla osadzonych, prowadzone przez specjalistów (pedagoga i psychologa z Domu Pomocy Społecznej) przed rozpoczęciem pracy w placówce, przybliżające zagadnienia z zakresu pedagogiki specjalnej, psychologii i praktycznych metod pracy z osobami niepełnosprawnymi,
- c) szkolenie pracowników Domu Pomocy Społecznej przez specjalistę terapii uzależnień i pedagoga z Aresztu Śledczego w zakresie problematyki zakładów penitencjarnych, wiedzy na temat uzależnień (w szczególności uzależnienia od alkoholu) celem ułatwienia współpracy personelu Domu z osadzonymi,
- d) praca osadzonych z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej: Biorący udział w programie osadzeni pracują nieodpłatnie, w wymiarze 40 godzin tygodniowo; ich zadaniem jest pomoc pracownikom DPS-u w wykonywaniu codziennych obowiązków związanych z rytmem dnia

mieszkańców oraz z ich planami indywidualnego wspierania, z którymi zostają zapoznani podczas szkoleń praktycznych prowadzonych przez pedagoga Domu Pomocy Społecznej. Z uwagi na to, iż praca z mieszkańcem zmierza w kierunku usamodzielniania go w dziedzinie samoobsługi, zadaniem więźnia jest towarzyszenie podopiecznemu w czynnościach dnia codziennego oraz uczestnictwo w celowo organizowanych zajęciach terapeutycznych. Stąd też do zadań beneficjentów należy:

- dozór i kontrola podczas posiłków, codziennej toalety,
- pomoc w ubieraniu i rozbieraniu się,
- pomoc w odprowadzaniu i przyprowadzaniu mieszkańców ze szkoły,
- wspieranie podopiecznych w wykonywanych przez nich drobnych obowiązkach (np. ścielenie łóżek, ścieranie stołów po posiłkach, wynoszenie śmieci itp.),
- uczestnictwo w zajęciach terapeutycznych o charakterze plastycznym, muzycznym, sportowo-rekreacyjnym,
- uczestnictwo w wycieczkach poza teren Krakowa w roli opiekuna.

6. Ewaluacja programu

Ewaluacja programu obejmuje:

a) spotkania ewaluacyjno-koordynacyjne zespołu specjalistów programu mające na celu weryfikację realizacji założeń programowych, omawianie bieżących problemów i wypracowywanie ewentualnych nowych strategii działania; spotkania te odbywają się co trzy tygodnie na terenie Aresztu Śledczego;

b) ankiety prowadzone wśród beneficjentów programu, po zakończeniu przedsięwzięcia, w celu weryfikacji podjętych założeń i oceny działań; służą one podsumowaniu przedsięwzięcia; zakres tematyczny kwestionariusza jest wynikiem doświadczeń i problemów, jakie zaistnieją w trakcie trwania programu;

c) spotkania specjalistów z personelem Domu Pomocy Społecznej w celu omawiania bieżących problemów pojawiających się we współpracy z osadzonymi, ich stosunku do podopiecznych i pracowników DPS-u, solidności w wykonywaniu powierzonych obowiązków; spotkania odbywają się cyklicznie dwa razy w miesiącu;

d) spotkania osadzonych biorących udział w programie z zespołem specjalistów programu w celu omówienia bieżących problemów; spotkania odbywają się cyklicznie dwa razy w miesiącu, na terenie Aresztu Śledczego;

e) badania psychologiczne skazanych; narzędzia badawcze — kwestionariusz MMPI, test „Dylematów Biograficznych” A. Niemczyńskiego, „Inwentarz stanu i cechy lęku”, „Skala wartości Schillerowskich”; badania prowadzi psycholog z Aresztu Śledczego.

7. Efekty programu

Badaniom zostało poddane funkcjonowanie osób objętych programem „Duet” w warunkach wolnościowych. Ankietowanym osobom, uczestnikom programu „Duet”, udaje się pozytywnie realizować najważniejsze sprawy życiowe. W pierwszej kolejności jest to życie w trzeźwości (74% ankietowanych utrzymuje abstynencję, nie są to miarodajne wyniki dla ogółu leczonych w oddziale terapeutycznym) i efekty, jakie ta trzeźwość przynosi. Zmiana sytuacji życiowej byłych osadzonych ma niewątpliwie pozytywny charakter. Obserwujemy u tych osób (kontakty bezpośrednie, telefoniczne, ankietą) bardzo dużą chęć naprawy zaniedbanych relacji, poprawy sytuacji materialnej, zawodowej itp. Byli beneficjenci programu „Duet” mają wiele pomysłów na swoje dalsze życie, pomimo istniejących utrudnień, których są świadomi. Wszelkie zmiany czy deklaracje zmian muszą być jednak wzmacniane, a byli osadzeni powinni być objęci wsparciem i dalszym terapeutycznym oddziaływaniem, w celu ich utrwalenia.

Byli skazani, na pytanie: Co im dała praca z osobami niepełnosprawnymi?, najczęściej odpowiadają:

- nauczyłem się otwartości i patrzenia na potrzeby innych,
- możliwość dania komuś potrzebującemu miłości,
- poznałem zasady współpracy,
- nauczyłem się pokory,
- nauczyłem się tolerancji,
- przekonanie, że są osoby bardziej pokrzywdzone ode mnie,
- nauczyłem się cierpliwości i wytrwałości,
- nauczyłem się samokontroli,
- nauczyłem się patrzeć na świat inaczej.

Uczestnicy programu doświadczyli tego, jak można pomagać, pracować, kontaktować się z innymi bez pomocy środków chemicznych, pokonali barierę przyjmowanej w warunkach więziennych pozy twardego, nieokazującego uczuć człowieka, okazując wielokrotnie sympatię, współczucie, bezinteresowną życzliwość i opiekuńczość.

Wizerunek więźnia w polskim społeczeństwie jest dość jednoznaczny: przestępca ma ponosić surową karę, najlepiej w więzieniu o ostrym rygorze.

Takie spojrzenie na problem przestępczości jest tylko częściowo uzasadnione. Niewielu już zastanawia się, co dalej? Zapomina się o tym, że w zdecydowanej większości ludzie ci przebywają w więzieniu średnio ok. 2 lat i wracają do społeczeństwa. Niestety, sam pobyt w izolacji więziennej najczęściej nie sprawia, że mury więzienne opuszcza lepszy człowiek, a z całą pewnością nie jest tak w przypadku osób uzależnionych od alkoholu. Dzięki mediom społeczeństwo polskie mogło zobaczyć, że skazani potrafią czynić także rzeczy dobre i nie należy zamykać im drogi powrotu do społeczeństwa.

Uczestnictwo skazanych z oddziału terapeutycznego w programie „Duet” pozwoliło na wzbogacenie metod pracy z osobami uzależnionymi, oraz wyjście poza obowiązujące uregulowania prawne w kierunku nowatorskich i niekonwencjonalnych rozwiązań. Ponadto współpraca Aresztu Śledczego z Krakowa Podgórze z Domem Pomocy Społecznej z ul. Łanowej pokazała, że dwie bardzo różne instytucje, o całkowicie odmiennym profilu działania, mogą się spotkać realizując wspólny program i osiągać założone cele.

Warto podkreślić, że spośród licznej grupy kandydatów do pracy w DPS-ie, trzech uczestników programu, którzy opuścili areszt śledczy, zostało przyjętych na stanowisko opiekuna osób niepełnosprawnych, dzięki bardzo wysokiej ocenie ich postawy jako uczestników programu „Duet”.

II. Projekt „Aktywny powrót”

1. Idea i cele projektu

Projekt „Aktywny powrót” realizowany jest na terenie Aresztu Śledczego w Krakowie Podgórzu w ramach Działania 1.5 — „Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka”, Schemat a, „Wspieranie osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Celem projektu jest zwiększenie szans osób uzależnionych od alkoholu, które ukończyły terapię w Areszcie Śledczym w Krakowie Podgórzu na znalezienie zatrudnienia. W dłuższej perspektywie realizacja projektu ma zapobiec ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz ewentualnej recydywie. Ważnym aspektem projektu jest podejmowanie działań nad utrzymaniem trzeźwości beneficjentów, poprzez udział w grupach wsparcia oraz opiekę psychologiczną i terapeutyczną. Beneficjentami projektu jest 80 mężczyzn — alkoholików, poddanych terapii w Areszcie Śledczym w Krakowie Podgórzu, o niskich i nieprzydatnych na rynku pracy kwalifikacjach zawodowych.

Osoby uzależnione od alkoholu, odbywające karę pozbawienia wolności, znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy i mają nikłe szanse na znalezienie zatrudnienia. Wynika to najczęściej z braku odpowiednich kwalifikacji, niedostosowania ich do potrzeb rynku, z braków w wykształceniu itp. Ponadto pracodawcy nie mają zaufania do zatrudniania osób karanych, w szczególności uzależnionych od alkoholu. Z danych ewidencyjnych znajdujących się w posiadaniu jednostek penitencjarnych wynika, że ponad 30% osadzonych w polskich zakładach karnych nie posiada żadnych kwalifikacji, a 45% ma wykształcenie zawodowe, jednak często o specjalnościach nieprzydatnych obecnie na rynku pracy.

Nadużywanie alkoholu jest jednym z ważniejszych czynników kryminogennych. Dane szacunkowe Służby Więziennej wskazują, że problem uzależnienia od alkoholu dotyka ponad 20% populacji więźniów. Dotychczasowe rozwiązania społeczno-prawne na rzecz osób skazanych uzależnionych od alkoholu nie zaspokajają ich rzeczywistych potrzeb. Instytucje rynku pracy oraz jednostki odpowiedzialne za pomoc postpenitencjarną mają bardzo ograniczone możliwości pomocy osobom opuszczającym więzienia, szczególnie w zakresie zmiany kwalifikacji zawodowych. Nie mają także wypracowanych wspólnych metod działania.

W Małopolsce program terapeutyczny dla osób uzależnionych od alkoholu pierwszy raz karanych, realizowany jest wyłącznie w Areszcie Śledczym w Krakowie Podgórzu. Realizacja działań terapeutyczno-resocjalizacyjnych wobec tej grupy osób daje nadzieję na utrzymanie przez nich trzeźwości po opuszczeniu więzienia oraz szanse na znalezienie zatrudnienia (wg badań katamnesticznych przeprowadzanych w Areszcie Śledczym w Krakowie Podgórzu, 30% badanych utrzymuje abstynencję po opuszczeniu zakładu karnego, jednak tylko 26% spośród nich posiada stałą pracę).

Brak możliwości podjęcia pracy zawodowej a tym samym brak środków finansowych, jest jedną z ważnych przyczyn groźnego w skali społecznej zjawiska wracania do przestępczego stylu życia (recydywy). Z badań wynika, iż ok. 70% recydywistów to osoby, które opuszczając zakład karny nie posiadały kwalifikacji pozwalających na podjęcie pracy, a tym samym życia zgodnego z przyjętymi normami społecznymi i prawnymi.

Uczestnicy projektu są obejmowani bezpłatnymi szkoleniami zawodowymi, poradnictwem psychologicznym i terapeutycznym oraz prawnym i zawodowym.

Ważnym założeniem programu jest praca nad sferą motywacji do kontynuowania pracy nad sobą poprzez udział w grupie wsparcia, a także w warsztatach dotyczących aktywnego poszukiwania pracy.

Proponowane w ramach projektu wsparcie ma, ze względu na specyfikę grupy beneficjentów ostatecznych, charakter innowacyjny i kompleksowy. Po raz pierwszy działania takie są zastosowane wobec osób uzależnionych od alkoholu i jednocześnie pozbawionych wolności. Proponowane przez nas wsparcie nie jest oferowane w żadnym z polskich więzień.

2. Metody realizacji

W realizacji projektu wykorzystuje się następujące metody:

- szkolenia zawodowe,
- poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne,
- poradnictwo prawne i zawodowe,
- praca nad sferą motywacji do kontynuowania pracy nad sobą poprzez udział w grupie wsparcia.

3. Działania realizowane w trakcie projektu

I etap:

- Doradztwo zawodowe.
- Szkolenia zawodowe: murarz-tylnkarz, malarz-tapeciarz, kafelkarz-posadzkarz, technolog robót wykończeniowych, brukarz.
- Szkolenia dodatkowe: aktywne poszukiwanie pracy, ABC komputera.

II etap:

- Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy dla 30 uczestników projektu
- Udział w grupach wsparcia
- Opieka psychologiczna i terapeutyczna
- Poradnictwo prawne

4. Planowane rezultaty projektu

- a) 80 osób ukończy szkolenia zawodowe.
- b) Co najmniej 75% (60 osób) złoży egzamin wewnętrzny kończący szkolenie zawodowe.
- c) Zostanie zrealizowanych 2140 godzin szkoleń zawodowych, w tym 1570 godzin zajęć praktycznych.
- d) 80 osób pozna aktualną sytuację na rynku pracy i przygotowuje dokumenty aplikacyjne.

e) 80 osób zdobędzie podstawowe umiejętności posługiwania się komputerem osobistym.

f) 30 osób będzie uczestniczyło w przygotowaniu zawodowym w miejscu pracy.

g) 80 osób skorzysta z pomocy prawnika.

h) Co najmniej 50 osób skorzysta z pomocy grupy wsparcia.

i) 24 osoby po projekcie znajdą zatrudnienie.

Projekt jest realizowany od 1 kwietnia 2006 r., termin zakończenia: 31 marca 2008 r., wartość projektu: 998 983,29 złotych.

III. Program pracy ze sprawcami przemocy

1. Idea programu

a) Wyrok pozbawienia wolności nie powoduje zatrzymania zachowań przemocowych.

b) Sprawca przemocy nie posiada umiejętności zmiany swoich zachowań.

c) Zmiana zachowań sprawcy odpowiedzialnością na zapotrzebowanie ofiar przemocy.

2. Założenia programu

a) Praca nad kontrolą zachowań impulsywnych, wzbudzenie świadomości przemocy i korzyści płynących z wprowadzenia w życie zachowań partnerskich.

b) Nauka umiejętności partnerskiego układania relacji.

c) Nauka umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.

d) Zmiana sposobu myślenia i systemu przekonań.

Oczekiwanie, że wyrok pozbawienia wolności spowoduje zatrzymanie zachowań przemocowych jest nieuzasadnione. Sprawca przemocy nie posiada umiejętności zmiany swoich zachowań, częstokroć powiela wzorce zachowań swoich wychowawców. Wzmocnieniem dla destrukcyjnych zachowań są przekonania sprawców i jeśli nie zostaną poddani pracy korekcyjnej, nie będą w stanie zmienić schematu zachowań.

Oferta skierowana na zmianę sprawcy jest jednocześnie odpowiedzialnością na zapotrzebowanie ofiar przemocy, które zwracając się o pomoc oczekują

szeroko pojętej ochrony, której istotnym elementem jest zmiana zachowań agresywnych sprawcy.

Podstawowym założeniem programu jest zastosowanie takich metod oddziaływań, aby sprawca przemocy odzyskał możliwość kontroli zachowań impulsywnych, a skutkiem tej zmiany odzyskał szacunek do siebie i dostrzegł korzyści płynące z wprowadzania w życie zachowań partnerskich.

3. Realizacja

Od maja 2003 r. na terenie Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Krakowie realizowany jest Program Pracy ze Sprawcami Przemocy. Uczestnikami zajęć są osoby kierowane do programu przez terapeutów z krakowskich poradni, MONARU oraz skazani, którzy zakończyli cykl terapii odwykowej w oddziale terapeutycznym Aresztu Śledczego w Krakowie Podgórzu i w ramach przepustek biorą udział w zajęciach poza jednostką penitencjarną. Stosunkowo nieliczni są kierowani przez sąd karny, w ramach warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Wielu z uczestników kontynuuje leczenie korzystając z warunkowego zwolnienia z odbywania dalszej części kary pozbawienia wolności. Program realizowany jest przez specjalistów — pracowników oddziału terapeutycznego z Aresztu Śledczego w Krakowie Podgórzu.

W oddziale terapeutycznym Aresztu Śledczego odbywają się zajęcia dla sprawców przemocy, przygotowujące ich do wejścia w program pogłębiany.

4. Metody realizacji

Praca grupowa, konsultacje indywidualne i partnerskie. Czas trwania — 10 miesięcy, zajęcia odbywają się raz w tygodniu, łącznie przez 3 godziny.